

Asia: HE 35/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Maailman terveysjärjestön kansainväliseen terveyssäännöstöön (2005) tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

TÄYDENNÄN LAUSUNTOANI KOSKIEN TOIMEENPANOVALTAA SUOMESSA

Suomen perustuslain mukaan toimeenpanovalta kuuluu hallitukselle. Perustuslain tämä kohta kumoutuu, jos IHR-muutosehdotusten mukainen WHO:n määräysten ja suositusten toimeenpanovalta (**implementation = täytäntöönpano, toteuttaminen, täyttäminen**) terveystoimenpiteiden osalta annetaan perustettavalle kansalliselle IHR viranomaiselle (IHR Artikla 4), jota ohjaa WHO.

Tämä kansallisen IHR viranomaisen toimeenpanovalta on itsenäisenä voimassa, riippumatta siitä nimitetäänkö kansalliseksi IHR viranomaiseksi joku poliittinen tai virkamiesorganisaatio tai jokin muu taho. Jos ministeriö nimitetään kansalliseksi IHR viranomaiseksi, kietoutuu WHO:n toimeenpanovalta demokraattisesti valittuun poliittiseen elimeen.

Suomen hallitukselta siirtyisi siis IHR-muutosehdotusten hyväksymisen myötä IHR-sopimuksen toimialaan liittyvä toimeenpanovalta erilliselle kansalliselle IHR viranomaiselle. IHR-säännöstö käsittää laajan kokonaisuuden sääntöjä, jotka koskevat terveystoimenpiteitä pandemioiden ja terveyshätätilojen ehkäisyyn, valmistautumiseen ja hoitoon. Niiden toimeenpano ravisuttaa koko yhteiskuntaa kuten koronapandemian aikana jo koimme. Se on esimerkki niiden toimenpiteiden laajuudesta, joiden toimeenpanovalta IHR-muutosehdotuksissa annetaan kansalliselle IHR viranomaiselle. Osuvampi nimi sille olisi ”WHO:n IHR viranomainen”.

Hallituksen toimeenpanovallan luovuttaminen toiselle toimijalle on perustuslain ja demokraattisen kansanvallan vastaista. Tämä on ratkaisevan painava syy hylätä IHR-muutosehdotukset.

Helsingissä 29.5.2025

Nina Bjelogrić

Liitteenä IHR-muutosehdotukset Artikla 4:

Article 4 Responsible authorities 1. Each State Party shall designate or establish, in accordance with its national law and context, one or two entities to serve as **National IHR Authority** and a National IHR Focal Point, and as well as the authorities

responsible within its respective jurisdiction **for the implementation of health measures under these Regulations.** 6 A77/A/CONF./14 1 bis. The National IHR Authority shall coordinate the implementation of these Regulations within the jurisdiction of the State Party. 2. National IHR Focal Points shall be accessible at all times for communications with the WHO IHR Contact Points provided for in paragraph 3 of this Article. The functions of National IHR Focal Points shall include: (a) sending to WHO IHR Contact Points, on behalf of the State Party concerned, urgent communications concerning the implementation of these Regulations, in particular under Articles 6 to 12; and (b) disseminating information to, and consolidating input from, relevant sectors of the administration of the State Party concerned, including those responsible for surveillance and reporting, points of entry, public health services, clinics and hospitals and other government departments.] 2 bis. States Parties shall take measures to implement paragraphs 1, 1 bis, and 2 of this Article, including, as appropriate, adjusting their domestic legislative and/or administrative arrangements.